

Vechten voor onze rechten

Er was dit jaar veel te doen rond de ‘viering’ van vijftig jaar onafhankelijkheid van Congo. Het regende boeken en tentoonstellingen, de ene al geslaagder dan de andere, met als absoluut prijsbeest Van Reybroucks magnum opus. Het leek ons dus weinig opportuun om ook in Amsab-ISG nog iets rond Congo te doen. Niet dat er vanuit onze collectie geen relevante invalshoeken waren, maar

in 1999 brachten we al een themanummer van *Brood & Rozen* uit over sociale bewegingen in Belgisch-Congo. Een zeer goed nummer trouwens – eigen lof stinkt niet altijd – dat nog altijd digitaal verkrijgbaar is. In een van de bijdragen analyseerde prof. Guy Vanthemsche de houding van de Belgische socialisten tegenover Congo van 1895 tot 1960.¹ In de lijn van hun streven naar emancipatie van de onderdrukten, zou men verwachten dat de socialisten onvoorwaardelijk antikolonialistisch waren. Een naïeve veronderstelling zowaar, want hun houding tegenover het kolonialisme bleek veel minder monolithisch en veel complexer, zo lezen we bij Vanthemsche.

Een paar maanden geleden stuurde prof. Ruddy Doom een soort vervolgverhaal op het stuk van Vanthemsche naar de redactie van *Brood & Rozen*. Daarin vat hij de positie van de socialisten tegenover het Congovraagstuk tot 1960 nog even samen en gaat dan uitgebreid en snedig in op de evolutie in de partij tot vandaag. Een stuk dat we met graagte publiceren. Zo voegen we dan toch iets pertinents toe aan het Congojaar.

2010 is ook het jaar waarin de staking van ’60-’61 wordt herdacht. Amsab-ISG maakte voor het ABVV een rondreizende tentoonstelling om de context en het verloop van de ‘staking van de eeuw’, die vijftig jaar terug het land in vlam zette, toe te lichten. Voor *Brood & Rozen* kregen we via prof. Roel Vande Winkel een bijdrage over het filmdocument dat Frans Buyens over de staking

maakte, met de titel *Vechten voor onze rechten*.² Auteur Ruben Demasure baseerde zich voor deze bijdrage voor een groot deel op het archief van Buyens dat in Amsab-ISG wordt bewaard. In de lijn van de *new film history* benadert hij de film vanuit een integrale aanpak, met oog voor de context en receptie van de documentaire. Geert Bonne maakte bij het artikel een selectie uit de rijke fotocollectie over de staking die we in Amsab-ISG bewaren. Hij zocht naar foto's die het meest aansluiten bij de beelden uit de film.

In een derde bijdrage toont prof. Els Witte aan hoe de geschiedschrijving over de Belgische revolutie van 1830 werd ingevuld, afhankelijk van de ideologische functie die de geschiedenis in de samenleving speelde en van de daarbij aansluitende rol die de historicus vervulde. Nu eens ondersteunde het verhaal van 1830 op een overtuigende wijze het nationalisme, dan weer de sociaaldemocratie of de Vlaamse, Waalse of Franstalige stromingen, om in het laatste kwart van de 20e eeuw onder het scherpe ontleedmes van de demystifiërende 'nieuwe geschiedenis' te gaan.

Prof. Frans-Jos Verdoordt schreef een opgemerkt stuk over de manier waarop Louis Paul Boon, al dan niet bewust, bijdroeg tot de mythologisering van de figuur van priester Adolf Daens.

We sluiten af met een bespreking door Etienne Verhoeyen van de publicatie *Refugees from Nazi Germany and the Liberal European States* van Frank Caestecker en Bob Moore.

We danken jullie heel oprecht voor jullie interesse in *Brood & Rozen*. Tot volgend jaar!

Paule Verbruggen

¹ Guy VANTHEMSCHÉ, De Belgische socialisten en Congo 1895-1960. In: *Brood & Rozen*, (1999)2, p. 31-65.

² De dvd is te koop in Amsab-ISG. Prijs: € 25.